

**Uchwała Nr XV/51/2020
Rady Miejskiej w Stopnicy**

z dnia 31 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020, poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2026” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Stopnica.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 roku.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Miejskiej

mgr Krzysztof Kulak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałania przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, określa w szczególności cele, zadania i działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Stopnica. W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.

Załącznik do Uchwały
Nr XV/ 51/2020 Rady Miejskiej w Stopnicy
z dnia 31 grudnia 2020 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021-2026**

Wstęp

W czasie współczesnym, który charakteryzuje wysokie tempo postępu cywilizacyjnego, jedną z najbardziej podstawowych jednostek uwagi i troski społecznej wciąż pozostaje rodzina. Zgodnie z definicją zawartą w Konstytucji RP, rodziną jest „małżeństwo kobiety i mężczyzny posiadające dzieci”¹. Zgodnie z ujęciem pedagogicznym można ponadto przywołać następujące wyjaśnienie tego terminu: „rodzina jest małą grupą społeczną, składającą się z rodziców, ich dzieci i krewnych; rodziców łączy więź małżeńska, rodziców z dziećmi — więź rodzicielska, stanowiąca podstawę wychowania rodzinnego, jak również więź formalna określająca obowiązki rodziców i dzieci względem siebie.”² Druga, znacznie bardziej złożona definicja wskazuje na istnienie określonych powinności poszczególnych członków rodziny względem siebie. W rodzinach dysfunkcyjnych, w których występuje przemoc, możliwość realizacji takich obowiązków w sposób właściwy staje się trudna bądź niemożliwa. W ramach myśli przewodniej niniejszego programu zostanie zwrócona szczególna uwaga właśnie na rodziny będące przykładem zaistnienia podobnych dysfunkcji. Opracowane strategie działań zawarte w programie mogą przyczynić się do uzdrowienia sytuacji kryzysowych związanych z wystąpieniem przemocy wśród lokalnych rodzin.

I. Charakterystyka przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie może być zjawiskiem wieloaspektowym. Na początku warto wskazać, co charakteryzuje same ofiary przemocy. Zdefiniować je można jako „osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.”³

---

¹Strona Internetowa „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=4D9E5870> [dostęp: 14.12.20]

²Słownik pedagogiczny PWN, Warszawa 1987, s. 261-262.

³Miłkowska G., Silna K., Działania wspierające i pomoc osobom doświadczającym przemocy, „Dyskursy Młodych Andragogów”, nr 19, s. 193-205.

Osoba sprawcy natomiast objaśniana poprzez wyszczególnienie charakterystycznych cech dla tej kategorii jednostek: „[sprawcami przemocy] są najczęściej mężczyźni. W większości przypadków nie różnią się znacznie pod względem cech osobowości od mężczyzn niestosujących przemocy, aczkolwiek są od nich mniej asertywni, charakteryzują się również niską samooceną, słabymi umiejętnościami społecznymi, nie potrafią kontrolować swojego gniewu, są kłótlivi i skłonni do rękoczynów, co zwiększa prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań antyspołecznych.⁴”

Po wprowadzeniu pojęć ofiary i sprawcy należy ostatecznie określić, co warunkuje sytuację występowania przemocy w rodzinie. **Zjawisko przemocy będzie charakteryzować się współwystąpieniem następujących czterech warunków:**

- intencjonalność lub zaniechanie działań,
- wystąpienie przewagi jednej osoby nad drugą,
- następuje naruszenie praw i/lub dobra osobistego w wyniku intencjonalnego działania, bądź zaniechania działań,
- wystąpienie bólu, cierpienia fizycznego i/lub psychicznego u osoby, która doświadcza przemocy⁵.

Ponadto, można wyróżnić następujące rodzaje przemocy:

- **fizyczna** – skutek naruszenia nietykalności fizycznej danej osoby,
- **seksualna** – skutek naruszenia intymności osoby,
- **psychiczna** – skutek nastąpienia uszczerbku na godności osoby,
- **ekonomiczna** – skutek naruszenia własności osoby
- **zaniedbanie** – skutek intencjonalnego lub nieintencjonalnego zaniechania wykonywania obowiązków związanych z opieką nad bliskimi w rodzinie⁶.

---

4 Grygorczuk A. i in., Mechanizmy psychologiczne występujące w relacji ofiara–sprawca przemocy „Psychiatria” 2009; 6, 2: 61–65.

5 Strona Niebieska Linia. Zakładka „Co to jest przemoc?” <http://www.niebieskaLinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc> [dostęp: 15.12.20]

6 Strona Niebieska Linia. Zakładka „Rodzaje przemocy” <http://www.niebieskaLinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy> [dostęp: 15.12.20]

II. Cele Programu

Cel główny:

Podstawowy cel programu stanowią dwa równorzędne aspekty. Po pierwsze wzrost świadomości społecznej w kwestii wiedzy i sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Następnie, sam wzrost skuteczności tych działań na obszarze Gminy Stopnica. Wskazany cel może zostać osiągnięty poprzez skoordynowane działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny, które polegają przede wszystkim na organizowaniu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- Objęcie kompleksowym wsparciem i opieką członków rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy.
- Wdrożenie skutecznych działań profilaktycznych, które dotyczą przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Podniesienie umiejętności i kompetencji podmiotów uwikłanych w proces niesienia pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
- Zwiększenie społecznej wrażliwości i świadomości w aspekcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy na obszarze Gminy Stopnica.

III. Sposoby realizacji Programu

- Utworzenie bazy danych w kontekście osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, instytucji podejmujących działania przeciwdziałające przemocy w rodzinie i ostatecznie w kwestii kontynuacji tych działań.
- Szerzenie wiedzy w obrębie społeczności Gminy Stopnica w kontekście przeciwdziałania przemocy poprzez materiały takie jak ulotki i plakaty.
- Otwarcie procedury przyjmowania wniosków i zgłoszeń dotyczących przemocy domowej oraz wdrażanie stosownych działań w sytuacjach kryzysowych.

- Praca zarówno z ofiarami, jak i sprawcami przemocy w rodzinie pod rygorem zapisów dokumentu Niebieskiej Karty.
- Organizacja dialogu między ofiarami przemocy domowej i specjalistami oraz jednostkami odpowiedzialnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Adresaci Programu

Program ukierunkowany jest na organizację wsparcia dla następujących jednostek:

- ofiar przemocy domowej i ich sprawców,
- rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- instytucji oraz służb uwikłanych w pomoc rodzinom oraz pracujących z dziećmi,
- przedstawicieli władz lokalnych i środowiska lokalnego.

V. Realizatorzy Programu

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – główny realizator programu
- Komisariat Policji w Stopnicy
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stopnicy.
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „MEDICA” w Stopnicy.
- Zespół Interwencji Kryzysowej działający przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju
- Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju.

VI. Spodziewane efekty

- Skuteczna organizacja wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy,
- Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, spotęgowany formami działań profilaktycznych,

- Wzrost kompetencji oraz praktycznych umiejętności jednostek uwikłanych w proces niesienia pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy,
- Skuteczny monitoring zjawiska przemocy na obszarze Gminy Stopnica.

VII. Zagrożenia w realizacji zadań

- Brak współpracy ze strony zarówno ofiary, jak i sprawcy, w kontekście rozwiązywania sytuacji kryzysowej,
- Utrwalone w społeczeństwie negatywne stereotypy na temat sprawcy i samego zjawiska przemocy w rodzinie,
- Alkohol jako czynnik wzmagający prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie,
- Ubóstwo.

VIII. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków Gminy Stopnica z możliwością uzyskania wsparcia finansowego w postaci dotacji i środków pozabudżetowych pochodzących z innych źródeł.

IX. Monitorowanie

Jednym z celów programu jest jego systematyczny monitoring w zakresie skuteczności działań podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny. Efekty realizacji programu poddawane będą ocenie Burmistrza Miasta i Gminy Stopnica po przedłożeniu corocznego sprawozdania w terminie do 31 stycznia każdego roku.

Bibliografia

1. Grygorczuk A. i in., Mechanizmy psychologiczne występujące w relacji ofiara–sprawca przemocy „Psychiatria” 2009; 6, 2: 61–65.
2. Miłkowska G., Silna K., Działania wspierające i pomoc osobom doświadczającym przemocy, „Dyskursy Młodych Andragogów”, nr 19, s. 193-205.
3. Słownik pedagogiczny PWN, Warszawa 1987, s. 261-262.
4. Strona Niebieska Linia. Zakładka „Co to jest przemoc?” <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/6-co-to-jest-przemoc> [dostęp: 15.12.20]
5. Strona Niebieska Linia. Zakładka „Rodzaje przemocy” <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy> [dostęp: 15.12.20]
6. Strona Internetowa „Sejm Rzeczypospolitej Polskiej” <http://sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=4D9E5870> [dostęp: 14.12.20]